

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDASZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 10 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

Előfizetési pénzek a szerkesztőséghez utasítandók.

Előfizetési feltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 ft — kr.

Hat hóra 2 ft 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Négy hasábos, petit sor egyszeri hirdetésének helyéért 7 kr. kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A Nyílt-térben

minden három hasábos, garmond sor díja 20 kr., mi a szerkesztőséghez előlegesen beküldendő.

A szegény-alap.

A társadalmi élet munkássága köréből, különféle humanisztikus intézetekkel dicsekedhetünk.

Vannak ugyanis e részről támadt beteg- és szegény-ápolásaink nem megvetendő számban és mértékben.

De aki életviszonyainkat behatólag vizsgálja, aki egy-egy községi élet mozzanatait firkészi; aki egy-egy tömegesebb népcsoportosulást, vásárt, bucsu-járó helyet szemle alá vesz, annak nagyon föl fog tűnni a vézna betegek, esonkák, bénák, nyomorban sinlődők s munkatehetetlenek nagy száma, daczára humanisztikus intézeteinknek.

És ugyan miből élnek, miből tengődnek a nyomor ezen alakjai? A koldulásból. És miért nem vétetnek föl s láttatnak el intézeteink által? Mert az intézetekbe nem férnek.

Ugyan, hogy lehet ez, mikor a koldulás mindenfelé tiltatik, és a törvény határozottan rendeli, hogy minden község a maga szegényeit, koldusait ellátni köteles.

Igen, a törvény rendeli. De azt szokták mondani: „nagy ur a muszáj“, de nagyobb a „nem lehet.“

Községeink nagyobb részben úgy állanak, hogy községi háztartásaikat sem képesek fedezni pótdadó nélkül.

E pótdadó bizony pedig nem csekély; de szegény-ápolásokat, gyermek-menhelyeket belőle állítani, alkotni nem lehet; így bármennyire rendeli is a törvény, a szegényeknek községükben való ellátását: ezen ellátás — mint a tapasztalás mutatja — a koldulás engedélyének rendszeres megadásában, vagy szemetszuró elnézésében, leli rendszerinti megoldását.

Az 1871 XVIII. s más törvényeink rendelik ugyan azt is, hogy a község szegény-alapot teremtsen szegényeinek, s munkaképteleneinek ellátására: de tekintve községeinknek — mint fönnírtók — azon állapotát, hogy községi jövedelmeik az adminisztráció egyéb szükségletei által vétetnek igénybe: bizony hosszú időnek kell elfolyjni addig, míg olyan kisebb, de nagyobb község is eljuthat odáig, hogy szegény-alapjának megteremtésére maradjon valami; mikor a mostani terheket sem képes, a pótdadó nagyobb mérvű igénybe vétete nélkül, fedezni.

Mi történjék tehát, hogy a baj orvosolhatassék s a törvény rendelete végrehajthatassék?

A társulásnak kell itt segítségül fellépni.

Társuljanak a községek, vagy a körjegyzői, vagy a járási kerületekként; vagy pedig foglalja össze a vármegye a községeket egybe és mint a betegápolási költségeket összeszedi, vagy mint a katona beszálásolási adót megalapítja és kiveti: alapítsa és vesse ki a szükség-

hez mérten a szegényadót is és teremtsen meg eként a szegény-alapot.

A szükség napról-napra nagyobb; a községek pedig mindinkább tehetetlennebbé válnak.

Mit izoláltan, magunkban meg nem tehetünk, azt az egyesülés, a társulás által végrehajthatjuk.

Nem rajongunk valami nagyon a terhek szaporítása után, de törekedni kötelességünk a felmerült s mindinkább elharapódzó bajok orvoslására. Pusztán „nem bánom“-mal pedig a bajt elhárítani nem lehet.

S azzal, hogy kifüggesztjük a táblákat: „a koldulás tiltatik“; hogy egyik községből a másikba üzzük a koldusokat és munkaképteleneiket: a bajt soha sem fogjuk megszüntetni.

Fogjunk kezét közös erővel és vállvetve; s nyujtsunk módot és eszközöket, egyrészt a szegény-ápolás, másrészt a dologházak fölállítására által az illetők megélhetésére: ezzel az adminisztrációt a felesleges „hajsz“-tól, embertársainkat pedig az elvesztéstől fogjuk megmenteni.

És ez — nem a legdicstelenebb feladat.

De hogy ez méltóan s czélszerűen megoldathassék: mindenek előtt a szegény-alapot kell megteremtünk!

A népbankok.

(Befejező közlemény.)

Az eddigiekben már megismertedtünk a népbankok lényegével és hatásaival s így a helyes egymásután folyamában, azok szervezetére és belügy-rendtartásának részleteire térhetünk.

A népbankok szervezetében egyik igen fontos kérdés a tagság, az egyletbe való be- és kilépés kérdése. — E tekintetben a következők legyenek irányadók. A népbank nagy tőkékkel nem rendelkezik, és a nyereszket ezáltal maga elé épen nem tűzi, s egészben véve is, nem nyilvános költsönző intézet, mert a bankból pénzt csak az kaphat, ki tag, s aki a bank által fölveendő költsönökért szolidáris szavatosságot vállal. De azért az egyletbe való belépés nyitva áll mindenkinek, ki az egyszerre vagy részletekben befizetendő összeget a népbankba beteszi. A népbank-egyesületből való kilépés pedig bármikor megengedhető, mert az egyesület maga, időhöz nem kötött s folyton új meg új tagokkal önmagát kiegészítő testületet képez; — de a függő tartozások kiegyenlítésére, kell bizonyos felmondási határidőhöz kötni a kilépést. Kizárandó az egyesületből az, kinek semmije nincs, munkaerővel nem rendelkezik és a neki költsönzött összeg visszafizetési képességével nem bír.

Ami az üzlet számára megkívántató pénz előállítását illeti, erre nézve azt kell mondanunk, hogy mivel a népbankok az önszegély elvén alapszanak s így a pénzkészlet beszerzésének első forrása, t. i. a tagok betétei, az üzlet folytatására elégtelenek: gondoskodni kell külső hitelről és ekkor egy oly hitelszabály alkotásáról is, mely a tagok szolidáris lekööttségében alapszik, mert a népbankoknál egyedül csak az nyújt teljes garanciát, midőn a hitelező a tagok bármelyikét megtámadhatja s egyért valamennyien kezeskednek.

Nagyfontosságú még a népbankok életében a tartalék alapnak megteremtése, mi részint bizonyos évi betételekből, részint az üzletnyereség bizonyos százalékának félretételéből képezhető. Egy ily, idegenek felmondásától nem függő, tehát az egyesület

kizárólagos tulajdonát képező törzsalap nélkül, népbank egyáltalán fönn nem állhat, ezen alap lévén a banknak kifelé való egyik főbiztosítéka.

A tagok üzlet betételeinek alakítására legegyszerűbb a havi részlet összegeknek befizetése, melynél czélszerűtlen a maximumot meghatározni, de annál előnyösebb egy minimumot megszabni, melynél kisebb betét nem fordulhat elő, például havonként 40—50 kr.; így a kényszerített ta karitás által a szegény és hitelre szoruló polgár, hitelképessé lesz.

A tagok ezen betételei képezik a törzsalapot, melyek az egyesület tartozásainak fedezésül szolgálnak, lehet ugyan az alapszabályokban oly határozatot is alkotni, mely első sorban a tartalékokat és csak azután a tagok betételeit jelöli meg az üzleti veszteségek fedezésül, de ha mindez elégtelen volna az egyetemleges szavatosság alapján, a tagokat kell a hitelezők kielégítésére felhívni, s ilyenkor már az egyes tagok privát vagyona vétetnek igénybe.

Ekként előadva a tapasztalat által nyújtott vezéreket, a következőkben röviden összefoglalva nyujtjuk egy életképes és áldásosan működő népbank-alapszabályainak főbb pontjait:

1. Az egylet czélja az, hogy a népbank-egyesület tagjai, közös hitelükre, az ipari és gazdasági üzletükhöz megkívántató készpénz-erőket megszerezzék.

2. Az egyesület alapját képezi a tulajdonképi egyleti vagyon, ezenkívül az egyesek betét-összegei.

Az üzleti készpénzerő pedig belépti illetékek, évi tagjárulékok és költsönfelvételek által keletkezik.

3. Egyleti ügyek vezetése és a közgyűlés: a vezetés és igazgatásra az egyleti tagok, egy felügyeletük alatt álló választmányt alakítanak 3 évi hatályval, mely egy szavazás útján választott elnök, pénztárnok és ellenőrből és 9 tanácsosból áll. A tanácsosok egy harmada minden évben kiléphet és helyeik új választással tölthetők be.

A választmányonak fönn nem tartott ügyek elintézésében, a tagok összeségéből álló közgyűlés határoz. Rendes közgyűlés tartatik minden évnegyedben egyszer, rendkívüli közgyűlés pedig akkor, ha valamely sürgős ügy elintézése azt megkívánja.

4. A választmány és annak tagjai, az alapszabályok megtartása és az egyleti határozatok kivetele iránt, a közgyűlésnek felelősek. Minden, az egyletre intézett beadvány, a választmányhoz kerül, mely gondoskodik a szükséges pénzerők előteremtése, a künnálló követelések behajtása s az ügyvitel pontosságá iránt.

A választmány további jogosítványai: elélegért benyújtott folyamodványokat adósvéll, vagy váltó mellett elintézni, adott költsönöket prolongálni; a pénztári készlet fölött, egyleti czélokra intézkedni; betéteket és egyleti szükségekre irányuló költsönöket, egyetemleges kötelezettség mellett, fölvenni. Egyéb tartozások elvállalásánál, a közgyűlés határozata kérendő ki a választmány által.

5. Egyesületi tagok jogai: minden egyleti határozatok és választásokhoz szavazatukkal járulni, — az egyleti pénztárból készpénz-előlegeket venni, a nyereségből eredő dividendában részesülni.

Kötelezettségeik ellenben: betétresek képzésére minden tag havonként bizonyos csekély, megszabott összeget, például 50 krt, fizet. Az üzleti költségek fedezéséhez aránylagosan járul. Belépéskor tagdíj fejében csekély összeget, péld. 1 frtot, fizet. Egyetemleges szavatosságot vállal az egylet érdekében felvett költsönökért.

6. A tagok törzsbetétei: minden tagnak törzsbetét-része, határozott összegre, péld. 50 frtra, tétetik s vagy azonnal a belépésnél, vagy részletekben lefizetetik. Minden tag, e betét-összegekről külön könyvecskét kap, de fölötte, míg egyesületi tag, rendelkezési joga nincs, mert ez, a tag netáni tartozásaival szemben, biztosítékot képez.

Minden tag köteles a tartalék alaphoz belépti illetékekkel, 1 frttal, járulni, — mi neki soha vissza nem adatik, de a lefizetést nem egyszerre eszközöl, hanem belépéskor fizet 50 krt, a további részt pedig 1 év folyamán havonként.

7. Osztalék az, mi a költsön-vevőktől, kamatfejében befizetett összegekből, valamennyi kiadásól

levonása után, tisztán fennmarad s a tagok közt, törzsbetétek arányában elosztatik.

8. A kilépő tag, vagy helyette örökösei, követelhetik, hogy két év alatt, a tagsága idejében alapított közszavatosság terhe alól, az egyet hitelezői irányában, felmentessenek.

9. Az egyesület föloszlása, csak a rendes tagok kétharmadának beleegyezése mellett mondható ki; a rendes tagok követelései ilyenkor mindenekelőtt kifizetendők. Egyet hitelezők irányában a rendes tagok ilyenkor összes vagyonukkal, egyetemlegesen csak akkor kötelezvék, ha a tartalékalap és kötelezések fölladozása után, még adósságok maradnának fön.

A szentbenedeki katasztrófa.

Szentbenedeket 1878-ban aug. 30-án és 1880-ban máj. 7-én, az árviz tette tönkre. Most pedig a tűz önté ki iszonyu düböt, hogy az elemek pusztító versenyében ő is résztvegyen.

A dicső emlékeztető I-ső Géza király által, 1075-ben létre hozott s hajdan a bencések, negyedfél évszázad óta pedig az esztergomi főkapitán tulajdonához tartozó szentbenedeki apátság, még 1875. május 3-án ünnepelte meg nyolcz százados főállásának jubileumát. Akkor még senki sem gyanította, hogy a magyar haza ezen egyik legbecesebb ereklyéjét, 6 év múlva, a pusztító elem minden díszétől megfosztandja.

Hogy a szentbenedeki apátság, Mátyás királynak is egyik kedvenc helye lehetett, kitetszik abból, hogy a velencei köztársaságtól ajándékba kapott Krisztus sírját, valamint az akkori római pápától emlékül kapott Krisztus vért is ezen apátság őrzetére bízta. Az ur sírja 1872. évben még itt volt, de nálunk a nagybecsű mű, nem részesült kellő tiszteltben; mert egész éven át egy sötét zugban állott, hol a síhederek kalapjaikat akasztották reá és a díszítő faragványokat letördelték. Primásunk, az esztergomi érsek, a mű nagybecsét felismervén, azt 5000 frtért Bécsben megújította, mely az 1873-diki bécsi világiállításán is, egyik volt a legbecesebb faragászati műveknek, jelenleg pedig az esztergomi bazilikának egyik legdíszesebb remekét képezi. Hisz, hogy egy oly dús gazdag ország, mint amilyen hajdan a velencei köztársaság volt, a másik hatalmas ország királynak nem ajándékoz valami értéktelen tárgyat, az magától értetődik. Önerczsége a szentbenedeki apátsági templom részére egy, az eredetinek megfelelő alakú, ur sírját készített, melyen a faragványok festéssel vannak utánozva. Ez a másolat is 800 frtba került.

A Krisztus vére még most is itt őrzetik. Ez t. i. szent Veronika azon kendőjének egy vérfoltos darabkája, melylyel a világ megváltója az arezát megtörülte. Így tehát büszke önértéssel elmondhatjuk, hogy a magyar kereszténység legrégibb és legbecesebb ereklyéje ez apátsági templomban őrzetik, a szintén 800 év előtt épült kápolnában. E szerint tehát Bars-Szentbenedek a magyar kereszténységnek Medinája.

Az említett romboló tűzvész jul. 21-én, éjeli 11 óra után néhány perczel ütött ki; a 166-ik számú ház, ki nem nyomozható okból, kigyuladván, az erős északi vihar a délnek fekvő házakat néhány percz alatt lángba borította,

A lakosságot is mélyen sujtó szerencsétlenség megérdemli a részvétet, mert az óriási csapás a községnek legszegényebb sorsu lakosait érte, kiket az árviz már két ízben tett tönkre.

Hogy a szelirányában állott házak megmentésére gondolni sem lehetett, azt a sürű építkezés előre láthatólag gyanította; de hogy a nagy távolságban s magánosan fekvő és észak felől tűzfal által is eltakart vár, a városban égő házaktól meggyuladjon, azt ugyan alig hitte volna valaki, míg az égő zsinidély s tetődarabokat, a vihar, mint könnyű hópolyheket a magas vár-fokra nem ragadá. Először is a 3-4 emeletes palota magasságával vetekedő s a városból nézve, még a várátvédő tűzfal fölött is magasan kilátszó nagy magtár fazsindely-födele horítottatott el, az égő házokról reá hordott üszkők által, mire az egész 83⁴/₁₀₀ méter hosszú és 15⁴/₁₀₀ méter széles épület, alig két percz alatt, egy lángtengert képezett. Hogy a magtárral összefüggésben s fazsindelyvel fedve volt fölbi épületek is leégtek, az természetes dolog. A várnak eszeréppel fedett keleti része is már égni kezdett, de azt ft. Ondrejko János plebános ur az apátsági kertész és a segítségre jött peszériek megmentették.

Azonban a toronyok a magtárral közvetlen összefüggésben levő, hajdani számtartói laktól meggyuladtak, előbb a bal, több pedig a — harangokat tartalmazó — jobb oldali torony tetőzete rohant le a földre.

A toronyóra az éjeli óráját még elütötte. A 22²/₁₀₀ mázsás nagy harang, mindnyájunk kedves ismerőse, az éjnek ezen tizenkettedik óráját megrendítő szomorúsággal hangoztatta. Nem esoda, hisz akkor ütötte saját halálának végórát! Félóra múlva még egyszer megkondult, de ez a rendkívüli hang nem óratűtés volt, hanem esés közben történt szörnyű nyögése. Az öreg harang alázuhant, kisérve az égő gerendák és falazat iszonyu robaja által.

A 15 mázsás közép harang, azért érdemel említést; mert annak göth betákkal következő fölirata volt: „In honorem sanctissimi sanguinis Domini nostri Jesu Christi, — ut in hora mortis defendat nos ab insidiis hosti. 1483.”

Tehát ez a harang is Mátyás király idejéből való és így a magyar harangok veteránja volt. A török uralom és vallási háborúk dúltsái megkímélték az enyészettől, hogy most egy véletlen tüzeset, 398 éves élete után kitörülje az élő és szülő harangok sorából. A 3 nagy és 2 kis harang most csak összeolvadt anyag-halmazt képez.

Legtovább viaskodott a pusztító elemmel a templom erős pléh-födele. Talán még a templom sirboltjában szunnyadó, dicső emlékü Koháry család szellemei is harezra keltek a pusztító elem ellen, hogy a magyar kereszténységnek ezen drága ereklyéjét védelmezzék. Három óráig csak kísérteties zöld lángok fulánkjai szűrődtek a pléhen keresztül, míg végre, reggeli 3 órakor rémitő bömböléssel tört ki a lángtenger s pár pillanat múlva már a templom belül is világitani kezdett, minden ember eliszonyodva tördelé kezét és tömegesen rohant, mentés céljából a várba; de a bemenet, az égő épületről lehullott tűz által, el volt torlaszolva, a hozzáférésre gondolni sem lehetett. A plebános ur, a káplán János és a harangos János, uradalmi gépész, az égő udvaron keresztül hatolva, a templom kis ajtaját fejszével becsiszván, a templom-

belsejét megmentették, egyedül a föltáron, a tűz véd-szentjének, szent Floriánnak fából faragott képe égett meg. A khorus is kezdett már égni s ezt Komlósy Sándor, egyházi, oltá el.

Igy mentetett meg e szylszerű építmény, a derék férfiak életveszélyes küzdelme által.

A szájhagyomány szerint: ez a templom, már egyszer a 15-ik században a husziták által elégettett. Valószínű, hogy a most elolvadt régi harang is ezen égés után lett öntve, t. i. az itt őrzött Krisztus vére tiszteltére.

A hivatalosan fölvev s ma befejezett becslési jegyzőkönyv szerint, az összes kár: 51,822 frt. 70 kr. tesz, melyből az esztergomi főkapitánra 17,000 frt, az apátsági templomra 15,800 frt, a községi 26 károsult pedig 18,122 frt 70 kr. esik. Ez csak a leégett tárgyak eszékelyben számított értéke, de hogy a helyettük beszerzendő új építményi anyagok, vagy pláne a templom helyreállítására mennyibe kerülnek: még most nem mondható meg.

Már most a régiségéhez méltó apátsági templom eléktelenített üszkös falakkal meredez az ég felé; sziverehatólag emlékeztetve bennünk azon alapigazságra, hogy: a világon minden mulandó.

A jó és szépért mindig lelkésülő áldozatkész esztergomi főkapitán már is megtette a kellő intézkedéseket, hogy egy a leégett uradalmi épületek, valamint az apátsági templom is ne csak helyre állítsassék, hanem az előbbinél még jobb karba helyeztessék. Hittem szerint, minden magyar kereszténynek óhajtsa: hogy ezen, nemesak Barsmegyének, hanem az országnak egyik legrégibb és legbecesebb ereklyéje, a végeny-szettől megmentessék és az utókornak régi díszében, sértetlenül föntartassék!

Thuránszky Nándor,
kőrjegyző.

Különfélék.

— A termés megyékben. Pár nap múlva az aratás bevégeződik, a próbaeséplések keserű tapasztalásokat nyújtanak. Különösen a biza nem fizet, a sikon nagyon szorult szemű, a partosabb helyen teljesebb a szem, de a kalász középrése üres. Az árpa, zab meg lehetős. A kapás növények a szárazság miatt visszamaradtak, különösen a kukorica sárgul. A szőlő szép termést ígér.

— A szentbenedeki katasztrófát egy szemtana írja le lapunk mai rovatában. Konstatáljuk ennek alapján, hogy a káptalan, mint a műremek birtokosa, máris megtette az előleges intézkedést, a templom falazatának megvédésére. S tekintve, hogy a káptalan e szerencsétlenség előtt, már a folyamatban levő renoválásra 60,000 frtot tett folyóvá: bizton állíthatjuk, miszerint féltett, nemzeti kincsünk rövid idő alatt méltóan helyre fog állíthatni.

— Beeses ajándék. gr. Hunyady László, a lévai választókerület képviselője, egy értékes képpel ajándékozta meg a lévai kaszinót. A kép az 1664-iki lévai csatát ábrázolja, mely alkalommal a törökök a várból végképp kiűzték. E képről — mely helyrajzi részleteinél fogva is kiváló érdekekkel bír — jövő tárczámban egy munkatársunktól alapos ismertetést fogunk közölni.

Tárcza. Rendelvény.

Pont 9 óra reggel.

Egy perczet sem készt az orvos, ami fölött esodálkozni azon egyszerű oknál fogva nem lehet, mert még nagyon fiatal s így okvetlenül szüksége van népszerűsége, amit elnyerni sok oly csekélységnek látszó körülmény áll rendelkezésünkre, aminek rendszerént nagyon kevés értéket tulajdonítunk. Később meglehet majd vártni fogja a beteget, míg az türelmetlenkedik s faképnél hagyja őt, mint betegét az orvos.

Adél, a kedves beteg, a kényelmes fötöben ül fiatal asszony, az ügyvéd ur, gyöngye, személfénye várja orvosát. Kezében a most érkezett lapot tartja s híreinek olvasásában merül el. Szép hosszú fekete pillák árnyéka alatt ragyognak szeméi a sok apró betűn, amelyek őh istenem! mily boldogok, hogy Adél szeméi rajtuk pihennek. Sötét fürtjei inceskedően gördülnek alá a keményített hóhéhr fodros reggeli főkötő alól, amelybe mint láncz, sötét piros szalag fűződik.

Ruhája választékos és teljes összhangban van arca halványságával, amely talán számítás nélkül, de mondható, oly hatást eredményez, amire ő sem számított — talán.

Bágyadt s gyöngye hangon jó reggelt kíván s a szenvedő betegek részvétre indító mosolyával mutat egy székre, melyben az orvos helyet foglal.

Egy kézesök után ez is megtörténik, azután üte-rét tapintja meg a szép asszonynak, fontos és komoly arczal, mint hivatása méltóságához illik, de oly gyöngéden, mintha remegne attól, hogy egy sápadt virágoeska gyöngye szirma ujjai között marad.

Hogy aludt nagysád? kérdé szemlesütve a fiatal ember.

Ah, álmaim ismét zavartak és nyugtalanok voltak, étvágyam nincs, lélekzetem gyakran elakad és gyöngye vagyok.

Az orvos fejét esóválja és körülnéz. A szomszéd szobában lépések zaja hallatszik, de ezt csak a szoba-

leány okozza. Semmi, csak ide s tova jár. Összes tanulmányain hirtelen átröpül az orvos gondolatban s egész gyakorlatát előfordult ilyenemü betegségek körjelenségeit és azok lefolyását átgondolja és e közben mozdulatlanul ül, elmerülve abban, hogy mit mondjon, vagy mit tegyen.

Eszébe jut Spárta és női. Azok talán századrésnyire sem gyötörtettek azon bajok által, amelyeknek a mai kor alá van vetve, azok test és lélekben hősket neveltek, akiknek fegyvereit, melyekkel ők játszadoztak, négy-öt ember sem tudja ma már felemelni. Látja maga előtt azon nőket, kik fegyvert fogtak férjeik oldala mellett — és szánakozók a mai elfajult nemzedéken. Gondolatai egymást üzik agyában, maga is úgy érzi, mintha láza volna. Eszébe jut az a törekvés, melynek ferdésegeit mindenütt elég bőven van alkalmunk látni: a divat és fényűzés alkotta rombolások, amelyek idő és kor előtt mindent megrontanak. Majd tudományos szempontból veszi a dolgokat és a nehéz légzés, étvágytalanság, álmatlanság s mindaz eszébe jut, amelyek itt csak a divatkör kifolyásai.

Oh, de hogy beszéljen ő a divat ellen, még ott is, hol egy embernek egészségéről van szó? Örökre eljászana népszerűségét és a kis város minden körében mulatnának azon: hogy járjunk állapotok bőrén, vessük el a midert, a karikákkal összehuzott ruhákat, dobjuk el a majdnem vas gépézzel összetartott kis cipőket! Oh istenem, mit mondanának az emberek? a világ?

Tulhajtott gondolatok! Esztelen feltevések, mikor mindenki fején jár, ki volna az a vakmerő aki lábaira merne állni?

Hosszas belküzdelem után végre erőt vett magán az orvos és előre is bocsánatot kérve szeméivel a mondandóért, közelebb vonta székét Adéléhez, azután alig hallható hangon mondá.

Baja sokkal komolyabb, hogysem az erre vonatkozó tanácsokat figyelmen kívül hagyja, de előre is kérem kell, ne vegye majd rossznéven, ha váratlanul őszinte leszek s a gyógyításra szánt dolgok lelkiismeretes teljesítésére kérem.

Látszott valami az orvos arczán, mi a maga részéről is bizonyos küzdelemre engedett következtetni s anélkül, hogy Adél a tanácsokból, csak egyetlent is hallott volna: esodálatos könnyebbülést érzett magában.

Legyen meggyőződve, — szól Adél — hogy mindent a legpontosabban teljesíteni fogok s őszinteségeért csak halála kötelez, amiről sohasem feledkezem meg.

De lássa asszonyom, — s itt fürkészőleg nézett körül az orvos, — én nem akarnám bizalmamért kockáztatni az ismeretséget. Ismét körül nézett s látta, hogy a redőnyök mind szoroson voltak csukva, azután felkelt és az ajtót tette be, mely a szomszéd szobába nyílt.

Adél, bár nyugtalanodott, de még nagyobb könnyebbülést érzett magában s meg volt róla győződve, hogy amiről saját maga oly sokat gondolkodott s ami oly édes álmokba ringatta, az most végre bekövetkezik. Sietett megnyugtanni az orvost, hogy mindenki távol van, bátran beszélhet.

Amit mondani akarok, sokkal kényesebb, hogysem minden készület nélkül előadhatnám, szölt az orvos és eltitkolhatlan volt zavara.

A fiatal nő fejét tette volna rá, hogy az orvos e perczben térdve rogy és bevallja rejtegetett szerelmét.

Semmi körülmények között sem tudnék önre nehezíteni, — viszonzá Adél s hogy nagyobb bátorságot öntsön az orvosba: szép szeméit oly igézően emelte arra, hogy az mindenre kész lett volna inkább, mint sem most is habozni aziránt, amit mondani készült. Lehetetlen volt ellenállni e nyílt tekintetben kifejezett engedélynek, ami felhívta és jogosította őt minden nyilatkozatra.

Egy-két pillanattig, idegesen mozgott helyén, majd félénk hangon arra kérte Adélt, hogy egy darab papírra engedje felírni azt, amit akart, mert ő oly valamit mondana, amiért hite szerint, Adél örökre megvetné őt, a szép asszony biztos reményben, mosolygó arczal nyújtá a kívánt írószereket, melyre következőket írta reszkető kézzel az orvos:

— Derék pap. Pristya k Neit, verebélyi esperes-plebános, a róm. kath. iskola fölépítéséhez és a tanító javadalmasához 2500 frtos alapítványt tett; sőt ezenkívül, mint eddig, úgy azután is, évenként 80 frttal járul a segédtanító fizetéséhez. (Bővebben levelezési rovatunkban. Szerk.) A nevelésügy e nemes bajnokát: kísérelje az Isten és a haza áldása!

— Petyivoki János, kovácsi tanító, jun. 26-án ünnepelte tanítói pályájának 50 éves jubileumát. Ondrej kovich, a derék plebános, e nap emlékét egyházi beszédben ünnepelte meg, amely után társaságára gyűltek össze, ahol az ünnepelt barátai s tisztelői üdvözlék a köztisztviselőben álló és veterán mestert.

— Az egri érsek atyja. Annak idejében nagy port vert föl a következő eset: Grosz Ignác debrői bérlő hamis esküvel vádolta idős Samassa Jánost, az egri érsek atyját. Ez ügy most nyert befejezést, a mennyiben idős Samassa ellen a további eljárás megszüntetett. Samassa most rágalmazás miatt Grosz ellen indított panaszt.

— Dányi Melánia, dubniczi tanítónőnek, a magyar nyelv tanítása körül szerzett érdemeiért, Trencsénmegye közönsége, júliusi gyűlésén elismerést szavazott. A derék tanítónő tiszta tót községben működik s növendékei, — kik a szülőkkel együtt rajongnak tanítónőjükért —, harmadik évben tősgyökeres magyarsággal beszélnek. E derék s általunk szívesen üdvözölt nő, tanítónk részéről, számos követőre találjon!

— Ardényi Dezsőt, a Pozsonyvidéki Lapok fiatal és tehetséges szerkesztőjét, a „Gott erhalte“ című közlemény miatt, ellene emelt vád alól: a pozsonyi sajtó-bíró, — 8 szavazattal 4 ellenében, — fölmentette.

— Örömmel értesülünk: hogy Zeliz városa valahára rendezi, fölötte elhanyagolt iskoláit. Ugyanis halljuk, hogy ott a tanfelügyelő kezdeményezése folytán, az illetékes egyházi hatóság közreműködésével, egy különálló r. k. leányiskola fog fölállítani; miután 150 tanköteles gyermeket, egy amúgy is gyenge tanító eredménnyel tanítani nem képes. Kétségtelen a sikerhez, mert a város hatóságilag van kötelezve, a városi jövedelmeket kizárólag népnevelési célokra fordítani. Nincs kétség abban, hogy e népes, derék város e szent kötelességet minden áron teljesíteni is fogja.

— Emődi Miklós jogtudor és tehetséges nyitrai ügyvéd, f. hó 23-án Pesten, a Pannónia szállodában szíven lőtte magát. E közszeregetben álló fiatal ember egy év előtt megőrült, ez iszonyu bajból végre felüdült s pár napja tért vissza egy szlovéniai fürdőből. Hátrahagyott leveleiben öngyilkosságának okául elmebetegségét mondja.

— Azon szülők és gyámok, akik gyermekeiket a jövő tanévre a budapesti állami közép ipartanodába felvétetni kívánják, az igazgatóság részéről felkérjük, hogy őket, saját érdekekben a nyári szünidő alatt, gyakorlati ügyesség szerzésére végezt, műhelyekben helyezték el; mert ezután a szabályzatok értelmében, a felvételnél a gyakorlati előképesség is mind szigorubbán kívántatik.

— Aitner Ilka, a vidék kedvenc népszínmű-énekes, a lévai közönségnek is régi, jó ismerőse Lévára érkezett, hogy Völgyi társulatánál néhányszor mint vendég föllépjön. A közönség, esütörtöki első

Rendelvény.

„Kora reggeli séta, mi a testnek folytonos könnyed ruganyosságot ad, megszüntet minden ingerültséget és indulatosságot. Szépitőszerek mellőzéseivel, — minők: a patschuli, ambra vagy mosusz, amelyek tulajdonos használatra, kábító fölfájást okoznak, — csupán, ha lehet, folyó-vízzel való mosás; mi több hatást eredményez s az arzobort sokkal üdőbb teszi, mint bármely más mesterséges szer. Számüzni a midereket, amelyek a máj fejlődését megakadályozzák, a tüdőt összeszorítva, nem engednek kellő mennyiségű élelmet beléni a tüdőbe, a szénavas vér folytonos tisztítására, s így gyakran gyomorbetegségeket eredményeznek, amelyekkel együtt jár beteg testben a beteg, zsörtölődő kedélyállapot is. S végre ami fő, el kell távolítani az elviselhetetlen unalmat folytonos munkával, mi a testet edzi, erősíti, fejleszti az izmokat s megöleje lesz a semmittevés által táplált rögeszméknek, melyek gyakran a betegségek alapokai.“

— a.

Epigramm.

A pazarlónak.

Szép örökét ősidnek már elverted a kártyán,
Elkocsikáztad, majd ellovagoltad a pénzt.
Gyűlést tartasz most, hogy gazdálkodni tanítsad
Hiveidet, kikkel tönkre tevéd magadat.
Nagyba vitatjátok, mily szükség birni vagyonnal
Most, hogy nincs; azelőtt — nem vala semmi becs.
A hitel, a váltó paripád, de kidőltök alattad.
Eltűnt már a vagyon: tünik utánna hitel.
Egy van csak mi segít: munkával törni előre;
Munka nyugodtságot, munka vagyonhoz elő!
Ámde tanul az okos más kárán, mondja a közszej.
Míg a bolond a saját kára után se okul.

Ujkori nemes.

Szent Istvántól ered s ott harezolt ősi családod,
Ugy van. Szent Istvánt: ősid agyon kövezék.

Lana.

föllépése alkalmával, rokonszenvesen tüntette őt ki s a taps minden dalánál megújult. Csak minél hosszabban nyújtsa a t. művésznek itt maradását, hogy a közönség azon élvezetes estékben, amiket föllépésével szerez, minél tovább részesülhessen.

— Zsarnóczáról azon szomorú hírt veszszük, hogy ott jul. 19-én, d. u. 3 órakor, Spitz Ignác házba kigyuladván, 24 ház, melléképületeivel elhamvadt. Emberélet is esett áldozatul: Szlamie zko Maria, 60—70 éves beteg nő fekhelyét el nem hagyhatván, bennégett; szemé égett hulláját másnap találták meg.

— Az orvosok s gyógyszerészek közlönye egész terjedelmében átvette lapunkból: dr. Boleman István, az alkoholoról írt cikket. Ezáltal a szakfőriak figyelmé felhívatik az értékes közleményre.

— Diszes kiállításban jelentek meg Léva y Sándor Költeményei Esztergomban. A füzet M a e s a y Lukácsnak van ajánlva s több hangulatteljes költeményt tartalmaz. Különösen a Kolostorban és A fájdalom d lai ezimű dal-ciklusok tanuskodnak költői kedélyről, bár szerzőjük a világfájdalmától nem tud egészen menekülni. — A lévai születésű fiatal író költeményeit ajánljuk olvasóink figyelmébe. A esinos füzet ára 1 ft.

— Grimm testvérek kiadásában Zola Emil híres regénye, a Nana teljesen megjelent, Zola egész új irányt képvisel a regényirodalomban, mindenben a realismust akarja érvényre juttatni s így e regény is, az élet oly hű tükre, hogy szinte visszariaszt bennünket az élettől. Akik Zola irányával megismerkedni akarnak, különösen irodalmi férfiaknak, ajánljuk a művet figyelmükbe. Ára a két kötetes műnek: 4 ft. 50 kr.

— Föhlivjünk a szülők figyelmét. Vargyas Endre zymrezei kir. tanfelügyelőnek lapunk mai számában hirdettet nevelőintézetére Győrött. A főnövelde, amely ujabbban a volt Zichy-féle palota tágas, czélszerű helyiségében van, két emelet terméiben elhelyezve, a kir. tanfelügyelő szakzerű vezetése alatt mindenesetre olyan, hogy kiválóan méltó a szülők bizalmára, miért is melegen ajánljuk azt a jobb módú szülők figyelmébe.

— Öngyilkosság. Lindmayer János ipoly-sági végrehajtó, f. hó 25-én, Bakabányán föbe lötte magát. Mi vitte a szerencsétlent az öngyilkosságra: ma még bizonyosan nem tudhatni. Özeveget és több árva hagyott hátra, minden vagyon nélkül.

— Tűzvész. Megrendít bennünket a szakadatlanul érkező tüzeseti tudósítás. Ma is arról értesülünk, hogy: f. hó 28-án Kis-Sárón, Váradi kovácsműhelyből tűz eredt, leégett a község Ujutezaja egészen, innét átesapott Nagy-Sáróba a tűz, hol szintén tetemes kárt okozott. 22 ház melléképületeivel, tömegtelen gabona s takarmány lett semmivé. A lévai tüzoltók a szerencsétlen községnek segítségére siettek; Nagysalló és Szentgyörgy pedig feeskendőket küldtek. Mint értesülünk csak igen kevés ház volt biztosítva s így a kár nagyban sújtja a szerencsétleneket.

— A katonaság és a mezőgazdasági munkálatok. Farre franciaia hadügyminiszter köriratot intézett az összes katonasági hadtestparancsnokokhoz, hogy bocsásák a katonaságot a mezőgazdasági munkálatokhoz a gazdák rendelkezésére, Franciaországban már 1877. óta rendszeresen alkalmazzák a mezőgazdasági munkálatoknál a katonaságot és rendkívül jó szolgálatot tesznek a gazdának, különösen ott, hol a munkaerő nem elégséges és drága. Nálunk is sok helyen kell gazdáinknak a csekély munkaerő folytán küzdeni és nagyon czélszerű volna, ha mi is kaphatnók néha e segítséget, annál is inkább, mert a katonák jóval olcsóbban is dolgoznak.

— Lapunk zártakor értesülünk, hogy az esztergomi primás Öminenciája a napokban Lévára érkezik, az ujonnan föállított leányiskola megtekintése végett. Fogadtatására előkészület nem tétetett, mert a magas vendég ide érkezése előre nem volt jelezve.

— Rövid hírek. A király, mint a Miskolcz irja, szept. 10-én Miskolczra érkezik, katonai gyakorlatok megtekintése végett. 10 napi ott tartzkodására egy vendégül 8400 frtért, már ki is béreltetett. — Koburg-Koháry Ágost herceg 27-én d. u. 5 órakor elhunyt. A boldogult fia volt az utolsó Koháry Antónia hercegnőnek, apja Klótild főhercegnőnek, József főherceg bájos nejeinek. Birtokai, majd mind (278.000 hold) Magyarországon vannak. Uradalmi tisztái mind magyarok. Áldás emléken! — Selmeczabánya, b. M e d n y á n s z k y Dénes, volt bányagrófot, d i s z p o l g á r á v á választotta; az oklevelet, mult szerdán nyújták át neki. — Bismarek Vilmos háztűznézőben Egy bécsi lap ujságotja, hogy a német kancellár fiának eljegyzése Andrassy Ilona kisasszonnyal, gr. Andrassy Gyula leányával, küszöbön áll. — Helfmann Jessenek a czár kegyelmét adott; t. i. halálos ítélete büntetésre változtatott. — A magy. gazdaszonyok orsz. egyesületének leánynevelő intézetében (Danjanich utca) az ellátási és tandíj: elemi osztályokra: 250 frt., polgárra 300 frt. Beiratások folyamatban vannak. Tanév kezdete: szept. első napjai. — Esztergomban, nihilista-gyanúsítás miatt, egy katona tiszteln házmotó-zás történt. — Hontmegye. Tesmag községének temploma, jul. 22-én villámütés folytán, a tűz martaléka lett. — Uj bankjegyek. A száz és öt forintos bankjegyek ujkalkal váltatnak föl ezek is, mint a tíz forintosak, csak

német és magyar fölirattal lesznek ellátva. — Furesa szabályrendelet. Mint a M. Polgár irja, Kolozsvár képviselőtestülete elfogadta azon szabályrendeletet, hogy a város koresma- és kávéházaiban pinczérnöket tartani nem szabad. — Fürdőkből. Póstyében a fürdővendégek száma e hó 19-ig 1633, Sziháson e hó 16-ig 657, Koryntczián e hó 14-ig 387, Balaton-Füreden e hó 16-ig 1107 velt.

Tanügy.

A körmöczbányai m. kir. állami főreáltanoda tiznegyedik évi értesítője, az 1880/81-ik évre megjelent. Hlatky József tanártól olvassunk benne egy közleményt: A körmöczbányai prot. gymnasium XVI. és XVII. századabeli történetéről. Szerző levéltári adatok alapján dolgozta föl tárgyát s így egy valóban értékes monographiát nyújt dolgozatában. — Ezután az igazgató, Schröder Károly közli a realiskola 25 éves történetét; ez év jun. 19-én ünnepelte meg ugyan, az intézet negyedszázados fennállásának jubileumát, az igazgató ez alkalomra állította össze az isk. történetét. Dr. Versényi Gyula tanár pedig Ódát írt, amelyet most az Értesítő, az illető tanár Vadász szerenese című regéjével egyetemben, közöl. — Tanár, 21. működött az intézetben, tanuló volt 183, érettségi vizsgálatot tett 12. A körmöczbányai alumneum élemezett 24 tanulót, teljesen ingyen, vagy csekély díjért. Az alumneum vagyoni állapota a jelen tanév végén 7115 frt. 46 kr. volt. Az iskolai takarékpénztárnak az idén 102 betevője volt, míg a mult évben csak 76. Összes betét 583 frtot tett ki. Az ifjuság csekélyében ez évben is fennállt a Toldy-kör és volt a szegénytanulók számára költsön-könyvtár. — A jövő évi felvétel csak a szülők vagy helyetteseik jelenlétében történik, aug. 29. 30. és 31-iken.

A nyitrai róm. kath. főgymnázium 1880—81-dik tanévi tudósítványát, Dr. Csős Imre igazgató közzétette. Bartos József tanár ir benne, egy szakavatott s igen kimerítő cikket: Az encyklopédisták és befolyásukról Franciaország vallás-erkölcsi, társadalmi és politikai életére. A mult század szellemi forradalmának erénytagadó vezérférfiit, egy Montesquieu, Diderot-t Voltairt és Rousseau-t kitűnően tünteti fel a szerző, amint ujjá akarják alakítani a társadalmi ügy, mint állami életet, elvetve maguk alul minden alapot, melyre a józan polgárosodás felépíthető lenne. — Az értesítő adataiból felemlítjük, hogy az intézetnek 16 tanára, és 400 tanulója volt. Érettséget tett 19 tanuló. Volt az intézetben Dugonics önképzőkör és segélyegylet. — A jövő évi felvétel aug. 30—31 és szept. 1—3-ikáig történik.

LEVELEZÉS.

Verebély, 1881. júliushó 20-án.

Kisdud városkánkban nagy események történtek; hosszas, megfontolt határozat folytán mindenekelőtt jó karba helyezték és zsinélyfedéllel látták el a városi koresmát, mézsárszéket, malmot, kovács, pásztor- és jegyzői lakot s kiváltották az évek óta el elzalogosított városi rétét! E nagy munka után végre rákerült a sor az iskolára is, mely nem csupán roskatag viskó volta miatt szegényenre szolgált Verebélynek, hanem a mai tankötelesek számának sem felelt meg. Hogy itt nemesak javítani kell, hanem egy harmadik tanterem föllátása is elodázhatlan szükség, azt mindenki belátta; de hát, honnan teremtsük elő az ehhez szükséges pénzt? — A községi pénztár, a sok építkezés folytán kimerült.

A verebélyi parasztság, — a kinek nagy szüksége van ugyan az iskolára, — épen nem áldozatkész.

A város legelső polgára, mindnyájunk által tisztelt és szeretett papunk: ft. Pristya k Neit esperes-plebános ur, oldá meg a gordiusi csomót ilyenképpen; „A község — mint látom — képtelen önmagát segíteni, egy hatalmasnak segélyére van szüksége; mindamellét koldulnia nem illik. Van egy tervem, mely, ha Isten segítségével kivihető, üdvösnek fog bizonyulni: kérjük meg Öminenciáját, kegyelmes főpásztorunkat, hogy az itteni, ugynevezett ügyészlakot, engedné át iskolai célra, a kath. hitközségnek 1500 frt. örökáron, ily összeget a jelen iskolaház árából ígérhetünk; mert ha senkisem találkoznék, aki ezen romért annyit adna, hát — — én a dok!“ Léven így a községnek 1500 frtja, bizvást járulhatott kérelmével Öminenciájára elő: ment és nyert! Ingyen, ajándékba kapta az óhajtott házat s így a meglévő pénz árán épül az új ház, udvarán két új tanterem solid anyagból, az ügyési lakból pedig kikerül: egy tanterem, a főtanító és 3 segédtanító kitűnő lakása.

Hogy kényelmetlen helyzetünk ily kedvezőre változott: az a Primás Öminenciájának nagylelkűségén kívül, ft. Pristya k Neit, esperes-plebános urunk kiváló érdeme, ki nemesak hogy a község kérelmét szószólásával támogatta, — többször volt Esztergomba az ügy érdekében, — hanem az említett pénz áldozatát is meghozá a répnevelés oltárára.

Igy meglévén az iskola harmadik osztálya, erre a tanító díjazásáról is kellett gondoskodni! — Itt felmondta a szolgálatot a köznapi okoskodás: tandíjból, amely maig nem létezett, (!) legfőlebb, 200 frtot

nyerhetünk, — nagy ügyel-bajjal, — azon pedig nem kapunk jóravaló tanítót!

Ismét feljött jó csillagunk; ugyanis derék lelkipásztorunk ezt mondá: „En ezer forintot adok valamely megyei takarékpénztárba örök alapítványképen s ebből fedeztessék a hiány!”

Ennyi kegyet és áldozatkészséget ki mert volna remélni attól, ki ugys évenként 80 frttal járul a két meglevő segédtanító fizetésének javításához, ki magának a városnak nem ritkán, kamat nélkül, százakat, egyeseknek pedig gabonát költsönöz, szóval: legjobb indulattal viseltetik hivi iránt, ő csak a népe üdvét viselve szívén: áldoz, alkot és gyarapít! Engedje az ég Ura, hogy az elhintett mag édes gyümölcseinek élvezetében igen sokáig gyönyörködhessek!

R . . . i . . . ő .

Szinészet Léván.

Szombaton (jul. 23-án): A 119. számú fegyenczés a nihilisták Oroszországban, színmű 5 felvonásban írta: Palotay Szabó Sándor. Nem bántjuk a darabot, a kritikát úgy sem állja ki. Csodálkozunk, hogy Castelár, a híres spanyol író „adatai nyomán” Palotay csak ily gyöngén tudott szólni, tudva azt, hogy Castelár az a spanyoloknál, ami nálunk Jókai. E darabot kár is elővenni, van nekünk több eredeti és fordított darabunk, melyeknek a „nihilisták” még csak nyomába sem lépnek. A darab főszereplője Sándor (a 119. számú fegyencz) volt. Routint alakító képeséggel, természetességet értelmes felfogással párosított. Parragh (Novikoo Demeter, tábornok és tartományi kormányzó) játéka ma is a jobbak közé tartozott. Sándorné (Dheodora) jó fölfogással és ügyes játékkal alakította a szerelem rabját. Völgyiné (Matejevov Pesér rendőrfelügyelő leánya) szépen játszott. Ez szerepkör az ő világa, az ő eleme. Itt van ő teljesen otthon. Völgyi Gyula (Rabutin) nem esett tulzába. Fábián (Stoffow a nihilisták főnöke) elismerést érdemel. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy egy-ketten folytonosan nevetnek, sugdosnak a színpadon; ez rossz hatást szül a közönségnél. Közönség, mint rendesen, kevés számmal.

Vasárnap (jul. 24-én): Mátyás diák vagy: a czinkotai nagy iteze, népszínmű 3 felvonásban, írta: Balogh István. A mai előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Völgyi György (Kupa Mátyás, czinkotai kántor), Rózsáné (Rebeka,

felesége), Németh (Zsigmond) jól játszottak. Fábián jó Mátyás diák volt, de az az örökös mosoly elmaradhatott volna. Völgyi Gyula (Vlad Martin tót diák) megmutatta hogy szerepkörében van, ugyan csak „elemében” volt, de alig kezdett a cselekmény előtérbe lépni, mint némelykor, úgy ma is tulzába esett. Bodor Etel (Katalin) úgy látszik kedvetlen volt ez este. — Közönség szép számmal.

Kedden (jul. 26-án) Rózsáné Barna Katalin jutalomjátékát adotta: A divatos menyecskék, eredeti vigjáték 4 felvonásban, írta: Lukácsi Sándor. A darabot így tisztában voltunk. Lukácsi darabjai úgy látszik gazdagok a gyenge cselekményben. E mai darab is tartalom nélküli tárfolyomány. Öökös rejtély, eselszövés, véletlen sa vége egy nagy semmi. Csodálkozunk Rózsánén, hogy ilyet választott jutalomjátékának, tudva azt, hogy a darab csak úgy hemzseg a kétértelmű kifejezéstől. S csak is a rossz választásnak tulajdoníthatjuk, hogy a rendező is kevesebb közönség volt jelen. Az előadásban Rózsáné kitűnően játszott (özv. Vadas Jeromosné), Sándor (Bélafi Kálmán, huszár kapitány), Völgyiné (Lombosi Melánia, báróné) elég jól játszottak.

Csütörtökön, (jul. 28-án): Pirosgyelláris, népszínmű 3 felvonásban, írta: Csepreghi Ferenc. Aitner Ilka vendég játszott Zsófi, a bírónét. Aitner Ilkát már ismerjük, kétségbevonhatlan tehetsége mellett önértéses színész, aki ambíció-kérdést csinál fellépéséből és animálja nemcsak magát, de környezetét is. Játéka őszhangzatos, jellemző, magát, de környezetét is. Játéka őszhangzatos, jellemző, korrekt, dalai gyújtottak. Sándor (Török Mihály), szerepét érvényre emelte. Megjelenése, diskret játéka és ügyes alakítása dícséretet érdemel. Németh (Csillag Pál) jól játszott. Parragh (Petők Gyurka) nem érvényesítette szerepében annyi eredeti fölfogást, amennyit a magával jöhetőetlen alak kidolgozásánál is, tehetségétől elvártunk volna. A kisebb szereplők is mind jól betöltötték helyüket s a különben csekély számú közönség teljes meglepődéssel távozott.

A Bars magántáviratai.

A bécsi gabona- és lisztözsdé hivatalos árfolyama.

(Érkezett: jul. 30, estve 8 órakor.)

Buza bántási hectl. 76—77 kgr. 12.50—12.80 kr.

„ felvidéki	hectl. 73—75	12.——12.40 kr.
„ „	„ 76—77	„ 11.75—12.30 „
„ „	„ 78—79 kgr.	„ 12.40—13.00 „
„ „	„ 80—81	„ 00.00—00.00 „
„ „	„ ———	„ 11.37—11.40 „
Usance (szokvány-buza)	„ 68—73	„ 11.15—11.45 „
Rozs, felvidéki	100 kgr.	„ 8.90—10.80 „
Árpa felvidéki	„	„ 6.50—7.00 „
Árpa takarmány	„	„ 6.35—6.45 „
Kukoricza	„	„ 6.30—6.35 „
Szokvány Usance szept.-okt.	„	„ 7.80—8.— „
Cinquantin tavalyi	„	„ 6.45—6.60 „
Zab mercantil magyar	„	„ 6.70—7.20 „
„ „ „	„	„ 6.55—6.57 „
Szokvány (Usance) tavaszra	„	„ 32.25—32.50 „
Szes: 100 liter%	„	„ 22.30—23.00 „
Buzaliszt 0 szám	„	„ 20.80—21.30 „
„ 1 szám	„	„ 18.80—21.30 „
„ 2 szám	„	„ 18.30—19.30 „
„ 3 szám	„	„ ——— „

A budapesti árutözsde hivatalos árfolyamai.

(Érkezett: jul. 30, estve 8 órakor.)

Buza bántási	hectl. 76 ³ / ₁₀ —78 ³ / ₁₀ kgr.	— — — — kr.
„ „	„ 76 ³ / ₁₀ —78 ³ / ₁₀ „	„ 12.30—12.65 „
„ „	„ 76 ³ / ₁₀ —78 ³ / ₁₀ „	„ 11.85—12.10 „
„ „	„ 76 ³ / ₁₀ —78 ³ / ₁₀ „	„ 12.10—12.55 „
„ „	„ 76 ³ / ₁₀ —78 ³ / ₁₀ „	„ 11.42—11.45 „
Szokvány (Usance) szept.-okt.	„	„ — — — — „
Rozs magyar	„ 70—72	„ — — — — „
„ „	„ 61—62	„ — — — — „
Árpa maláta	„ 62—63 ⁷ / ₁₀	„ — — — — „
Zab magyar	„ 36 ³ / ₁₀ —40 ³ / ₁₀	„ 6.50—6.80 „
Tengeri bántási	„	„ 6.05—6.10 „
„ márním	„	„ 5.95—6.00 „
Repeze kaposzta	„	„ 11.50—12.00 „

Időjárati viszonyok és légtüneti észleletek.

Június 16-tól július 22-ig, bezárólag.

A lefolyt héten változókon majd forró, majd pedig viharos hűvös idők volt.

Légnymom legmagasabb állása 756.0 mm. jul. 29-én regg. 8 órakor

„ legcsekélyebb „ 741.5 mm. jul. 26-án esti 9 órakor.

Hőmérséklet legmagasabb „ 29.7 Cels. fok jul. 26-án déli 2 órakor.

„ legalacsonyabb „ 14.6 Cels. fok jul. 28-án esti 9 órakor.

Az esett csapadék összelete volt: 0.0 mm.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Holló Sándor.**

32. szám

HIRDETÉSEK.

Julius 31, 1881.

Nevelőintézet

183. 4-1.

elemi és gymnasiumi tanulóifjak számára.

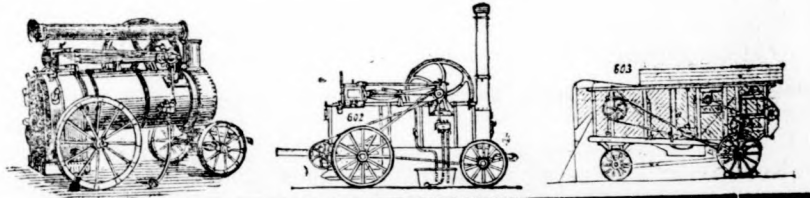
GYÖRÖTT.

Az intézetbe felvétetnek 6—10 éves elemi- és 10—18 éves gymnasiumi tanulóifjak, akik a növeldeben ellítást, szigorú felügyeletet, intézeti belakó korrepetitorok által tanulmányaikban utmutatást, szakszerű vezetést és gondos ápolást nyernek, úgy, hogy készületlenül a növendék soha iskolába ne menjen, tanulmányaikat pedig a győri kitűnő híru benzerendi főgymnasiumban nyilvánosan végzik. Az idegen nyelvek elsajátítása céljából, belakó rendes, német-francia nyelvű is van alkalmazva. Az intézeti új helyiség Győr város legtagabb helyisége s az iskolához közel fekszik. A lefolyt évben tíz különböző megyékből voltak képviselve a növendékek, még Erdélyből is. A fizetendő díjak a lehető legmérsékeltetebbek. — Bővebb felvilágosítással, vagy programmal, írásbeli megkeresésre bárkinek készséggel szolgál

Vargyas Endre,
Győr megye kir. tanfelügyelője.
Nevelőintézet-tulajdonos.

Lakása: Győr, királyuteza, 4. sz. a.

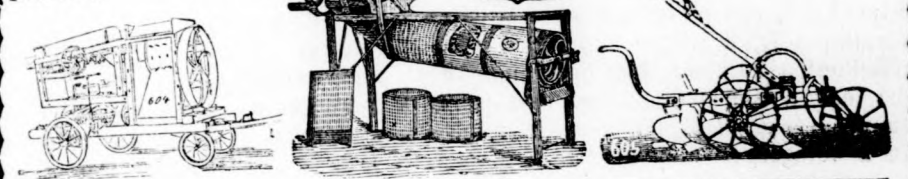
EREDETI RANSOMES, HEAD & JEFFERIES

GROSSMANN J.

váci-körút, 76-ik szám alatt — BUDAPEST — az osztr. államvaspálya közelében.

181. 10-8

Eredeti Hofherr

Eredeti Mayer
Tessék a gyári jelvényt kivánni.

Eredeti Jefferies

A lévai hengermalom 46. sz. árjegyzéke.

Lisztszám:	0	1	2	3	4
100. klo. ára : frt.	22.10	21.50	20.50	20.—	19.50
5	6	7	8	8 ¹ / ₂	8 ³ / ₄
19.—	18.—	17.30	16.50	15.40	14.40
					12.50

185. 32-21.

Egy gyakornok

előnyös feltételek mellett, azonnal felvétetik

Léván,

186. 3-3.

Beszedits Sándor
könyvkereskedésében.

Nyomatott Dukesz Lipót könyvnyomdájában Léván.